

Broedtijd kust- en zeevogels

Naast de genoemde vogels in het artikel broeden ook Amerikaanse scholeksters op ons eiland.

Kust- en zeevogels die broeden op Curacao

Op ons eiland bevinden zich verschillende water- en kustvogels die het hele jaar door te vinden zijn en op ons eiland ook broeden. Denk daarbij aan eenden zoals de Bahamapijstaarteenden en de zwartbuikfluiteenden, Caribische (Amerikaanse) koeten en

Amerikaanse waterhoenen, die het hele jaar door kunnen broeden als er genoeg voedsel voorhanden is. Ook waadvogels zoals de zogenaamde makamba of Amerikaanse steltkluut broedt op het eiland en kan dat het hele jaar door doen, alhoewel het grootste deel van het broedgedrag in een vaste periode valt, een periode die samenvalt met de broedperiode van verschillende andere kust- en zeevogels. Datzelfde geldt voor plevieren

zoals de dikbekplevier en de killdeerplevier. Daarnaast zijn er vogels die speciaal naar het eiland komen (ook naar Bonaire en Aruba overigens) om te broeden en alleen in deze broedtijd te zien zijn. Daarbuiten zijn ze een zeer zeldzame waarneming. Het gaat hier om sternsoorten zoals de Amerikaanse dwergstern, de grote stern (sandwich tern), de visdief, de bonte stern en de brilstern. Soorten die in het Papiaments allemaal onder de naam 'meuchi' vallen. Ook de koningsstern en de lachmeeuw broeden in dezelfde vaste broedperiode op het eiland, maar zijn daarbuiten ook te observeren.

Broedtijd en paargedrag

In welke periode valt deze genoemde broedperiode voor sterns en lachmeeuwen, Amerikaanse steltkluten, killdeer- en dikbekplevieren nou precies? Dit broedseizoen duurt grofweg van midden maart tot midden augustus (het varieert elk jaar een beetje). Lachmeeuwen en koningssterns zijn het hele jaar door te vinden op het eiland, maar zo'n beetje half februari beginnen er veranderingen op te treden in het uiterlijk van de vogels. Lachmeeuwen die buiten het broedseizoen witgrijs van kleur zijn, krijgen ineens een donkerbruine kop en vleugelpunten en de snavel en de poten kleuren rood. Koningssterns krijgen een diepzwarte pet op de kop, en de snavel verandert van normaal oranje naar fel oranje. Dit zijn allemaal signalen dat de broedperiode eraan staat te komen, de vogels veranderen in broedkleed om een grotere kans te hebben succesvol een partner te vinden. Vanaf eind februari, begin maart komen er steeds meer ko-

ningssterns en lachmeeuwen naar het eiland en beginnen zich ook andere sternsoorten te verzamelen op het eiland, soorten die je buiten de broedperiode nauwelijks ziet, zoals de Amerikaanse dwergstern en de grote stern. Ook deze zijn dan vaak al in een overgangsfase qua broedkleed, en de soorten mengen zich vaak in grote groepen langs de kust van het eiland en op Klein Curaçao. De groepen maken een heidens kabaal en er lijkt nauwelijks orde en regelmaat in te zitten, temeer omdat er verschillende soorten broeden door elkaar heen zitten. Maar wie goed observeert en er ook de tijd voor neemt de dynamiek in de groep te bekijken ziet als gauw dat de grote groep bestaat uit subgroepjes soortgenoten, en zelfs voorzichtige eerste partnervorming.

De definitieve partnerkeuze is het gevolg van een per vogelsoort afhankelijk ritueel dat veelal wel gepaard gaat met het presenteren van een cadeautje in de vorm van een visje, door het mannetje aan het vrouwtje, het al dan niet accepteren van het cadeautje door de vrouw, danspasjes om de keuze te bevestigen en te versterken. Ook gedurende het broeden zelf zal dit ritueel van cadeautjes geven en de partnerband versterken essentieel zijn voor een succesvol nageslacht. Pas als de partnerband echt goed is bevestigd, volgt een paring, waarbij het mannetje zich bovenop het vrouwtje manoeuvreert om de cloaca's tegen elkaar te wrijven, iets wat vaak niet langer duurt dan een seconde of twee. Maar aan de handigheid van het mannetje met het bovenop manoeuvreren is goed te zien of het een jong onervaren dier betreft of een wat meer door de wol geverfde vent.

Zodra de bevruchting heeft plaatsgevonden volgt het 'bouwen' van het nest.

Het bouwen van het nest - locaties

Kust- en zeevogels zijn over het algemeen grondbroeders. Dat wil zeggen dat ze een nest hebben dat op de grond ligt, het liefst op en tussen koraalstenen. Meestal stelt dit nest niet veel voor en is het niet meer dan een kuilje tussen de stenen met in bepaalde gevallen wat algen of banana di ref als zachtere ondergrond voor de eieren. De sterns broeden meestal in grote groepen bij elkaar (broedkolonies). Daarbij zorgt de massa niet alleen voor bescherming, meer ogen zien namelijk sneller gevaar, maar ook voor de verkleining van de kans dat een ei of jong gestolen wordt, door bijvoorbeeld een hongerige fregatvogel of warawara.

Sterns vinden het prettig als de nesten vlak naast een groot rotsblok ligt, die dan kan dienen als ijkpunt voor de locatie van

Het nest van een Amerikaanse steltkluut of makamba illustreert waarom veel nesten door onoplettende recreanten onbedoeld worden vernietigd.

Baltsende lachmeeuwen.

het nest en daarnaast ook als schaduwpunt op bepaalde momenten van de dag. Het ei wordt op de 'kale' ondergrond gelegd en heeft de kleur van de ondergrond. Hierdoor valt het totaal weg in de kalkstenen ondergrond en is perfect gecamoufleerd, zodat roofdieren het moeilijker kunnen vinden. De ouders komen regelmatig kijken naar het ei of de eieren en zullen er af en toe boven gaan zitten. Dit doen ze niet zo zeer om het ei op te warmen, maar juist om het te beschermen tegen de felle hitte van de middagzon zodat het ei niet letterlijk gaar kookt. Ze zullen het nest fel verdedigen tegen indringers. De ouders vliegen op en komen luid krijsend af op een indringer, zullen regelmatig ontlasting lanceren in de richting van de indringers en kunnen daarbij zelfs verwondingen aanbrengen door met hun scherpe snavel te pikken.

De kuikens die uiteindelijk uitgebroed zijn hebben ook de kleur van de ondergrond, wederom om niet op te vallen.

Alle genoemde kust- en zeevogelsoorten broeden op locaties met een kalkstenen ondergrond die niet al te ver van de zee af liggen, zoals de ruige kustlijn aan de noordkust (Playa Kanoa, Koraal tabak, Vlakte van Hato, Boka Patrick, Ascencion, Shete Boka), de kustlijn rondom binnenwateren als Santa Martha, het Schottegat en Piscaderabaai, de eilandjes die midden in de zoutpannen van Jan Thiel en de zoutpannen van Boka Samí liggen, en op de wanden van deze zoutpannen. Ook Klein Curaçao is een geliefde plek voor dit soort vogels. En laten dit nou net de plekken zijn die steeds intensiever gebruikt worden voor recreatie.

Bedreigingen voor succesvolle broedsels

Als de sternsoorten en andere broedende kust- en zeevogels op zoek zijn naar een ideale broedplek om hun eieren te leggen en hun jongen groot te brengen zijn ze al zeer gevoelig voor verstoring. De broedplek

moet namelijk aan hoge eisen voldoen in de zin van rust. Een beetje verstoring is dan ook genoeg om de dieren te doen besluiten om weg te gaan. Tijdens het broeden en grootbrengen van de jongen zijn de broedkolonies en de individuele broeders (zoals de Amerikaanse steltkluut) helemaal extreem gevoelig voor verstoring en zullen bij de minste of geringste verstoring in de vorm van loslopen de honden, mountainbikers, wandelaars of quadrijders hun eieren of kuikens verlaten zonder terug te komen. Met een verloren generatie als gevolg.

Het is dan ook van groot belang dat in de 'scouting' en broedperiode geen verstorende elementen te vinden zijn op potentiële broedlocaties. En daar komen de gebruikers van natuurgebieden ook om het hoekje kijken om een handje hierin te helpen.

Andere destructieve elementen zijn de aanwezigheid van wilde katten en ratten, die in veel gevallen hele broedkolonies kunnen uitroeien.

Wat kunt u doen om te helpen

Het is van groot belang dat gebruikers van natuurgebieden die zich aan de kust bevinden zich verantwoordelijk gedragen en vooral goed observeren of er baltsgedrag is van sterns, of er agressief gedrag geconstateerd kan worden (in de vorm van rakelings en met veel geluid over het hoofd scheren, of direct op af komen en op het laatste moment afwijken), en of er bepaalde grote groepen zeevogels samen zitten. Indien u dit gedrag ziet, dat is het belangrijk om direct uit het betreffende gebied weg te gaan!

Daarnaast vragen we iedereen die honden uitlaat in kustgebieden om in ieder geval tot eind juni alle honden aangelijnd te houden en indien er ergens een broedactiviteit wordt geconstateerd daar in ieder geval niet meer te wandelen tot en met eind juni. Het is van groot belang dat quadrijders niet door de genoemde gebieden rijden. En ook mountainbikers en hi-

kers vragen we opletend te zijn en gebieden waarin broedactiviteit te zien is te mijden. De gebieden waar zorgvuldigheid noodzakelijk is, zijn: de vlakte van Hato (langs de kust), langs de noordkust van Ascencion tot en met Westpunt, de zoutpannen van Jan Thiel (inclusief de eilandjes), de zoutpannen van Boka Samí, de zoutpannen van Jan Kok, de kustlijn langs binnenwateren als Sint Jorisbaai, Fuik en Groot Santa Martha en de kustlijn van Klein Curaçao.

Meldingen broedgedrag

Constaateert u broedgedrag zoals eerder in dit artikel omschreven, meldt u dit dan samen met de locatie waar het gedrag is geobserveerd via info@curassavica.com of via de Facebookpagina Bird Watching Curaçao in een private message. We kunnen dan gericht waarschuwingen uiten voor de gebieden die dit jaar worden gebruikt als broedlocaties.

Naarmate de broedtijd nadert, verzamelen zich steeds meer sternsoorten op het eiland die vaak ook in gemengde groepen te zijn, zoals deze grote sterns (met geelzwarte snavels) en de koningssterns (met oranje snavels).

Een Amerikaanse dwergstern met jong.

Ook u kunt een handje helpen bij bescherming fauna

Vanaf eind april tot en met eind juni is het broedseizoen van verschillende zeevogels zoals verschillende bedreigde sternsoorten. We roepen iedereen die wandelt met loslopende honden, wandelaars, fietsers en andere gebruikers van de gebie-

den - vlakte van Hato (langs de kust), langs de noordkust van Ascencion tot en met Westpunt, de zoutpannen van Jan Thiel (inclusief de eilandjes), de zoutpannen van Boka Samí, de zoutpannen van Jan Kok, de kustlijn langs binnenwateren als Sint

Jorisbaai, Fuik en Groot Santa Martha - op om in deze periode alle honden aan te lijnen en broedgedrag van zeevogels direct te melden. Meldt u via info@curassavica.com of via de Facebook pagina

Bird Watching Curaçao